

ТОРГОВЕЛЬНЕ ТА ІНВЕСТИЦІЙНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ¹

(2013 – 2014 роки)

ТОРГІВЛЯ ТОВАРАМИ ТА ПОСЛУГАМИ²

Європейський Союз є одним із основних торговельних партнерів України. Згідно із статистичними даними у 2014 році **питома вага торгівлі товарами та послугами** України з ЄС збільшилася на 3,5 відсоткові пункти та склалася у розмірі **35,8%** від загального обсягу торгівлі України (діаграма 1). Водночас, на фоні загального скорочення обсягів торгівлі України на 21,7 відсотків скорочення обсягів товарообігу з ЄС відбулося лише на 12,4 відсотки (або на **6 831,20 млн.дол.США**) та склалися в обсязі **44 297,4 млн.дол.США**.

Питома вага експорту товарів та послуг до країн ЄС за згаданий період збільшилася на 4,9 відсоткові пункти та склалася в розмірі **31,8%** від загального обсягу експорту товарів та послуг України. При цьому, на фоні загального падіння обсягів експорту України до країн світу на 14,6 відсотки (або **10 941,80 млн.дол.США**) **обсяги експорту до ЄС збільшилися** на 0,7 відсотків (або на **143,1 млн.дол.США**) та склалися в обсязі **20 302,10 млн.дол.США**.

Питома вага імпорту з країн ЄС за згаданий період збільшилася на 2,8 в. п. та склалася в розмірі **40,0%** від загального обсягу імпорту в Україну. Водночас, відбулося значне скорочення обсягів імпорту з ЄС у грошовому вимірі. Так на фоні загального скорочення обсягів імпорту до України на 28,0 відсотків скорочення імпорту з ЄС відбулося на 22,5 відсотків (або на **6 974,30 млн.дол.США**) та склалися в обсязі **23 995,3 млн.дол.США**.

У двосторонній торгівлі між Україною та ЄС у 2014 році сальдо склалося **негативним** у розмірі **3 693,2 млн.дол.США**. Водночас, у порівнянні з аналогічним періодом 2013 року воно скоротилося на **7 117,4 млн.дол.США** (табл. 1).

Таблиця 1

**Зовнішня торгівля товарами та послугами України
з країнами світу, в тому числі з Європейським Союзом**
(згідно з даними Держстату)

	2013 рік	2014 рік	2014/2013	
			млн. дол.	%
ЗТО всього по Україні	158 178,9	123 897,3	-34 281,6	78,3
<i>у т.ч. ЗТО з ЄС</i>	51 128,6	44 297,4	-6 831,2	86,6
<i>Питома вага у загальному обсязі</i>	32,3%	35,8%		
Експорт всього з України	74 832,3	63 890,5	-10 941,8	85,4
<i>у т.ч. експорт до ЄС</i>	20 159,0	20 302,1	143,1	100,7
<i>Питома вага у загальному обсязі</i>	26,9%	31,8%		
Імпорт всього до України	83 346,6	60 006,8	-23 339,8	72,0
<i>у т.ч. імпорт з ЄС</i>	30 969,6	23 995,3	-6 974,3	77,5
<i>Питома вага у загальному обсязі</i>	37,2%	40,0%		
Сальдо всього по Україні	-8 514,3	+3 883,7	12 398,0	
<i>у т.ч. з ЄС</i>	-10 810,6	-3 693,2	7 117,4	

Основні торговельні партнери України у 2014 році:

Німеччина (17,9%), Польща (13,5%), Італія (9,3%), Угорщина (7,0%), Великобританія (5,8%), Нідерланди (5,1%).

¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя.

² Для уникнення подвійного обліку загальні обсяги товарів та послуг розраховані за формулою: усього (товари і послуги) = товари + послуги - вартість послуг з переробки давальницької сировини, які за 2014 р. склали в експорті – 1296,3 млн.дол. (за 2013 р. – 1706,8 млн.дол.), в імпорті – 51,1 млн.дол. (за 2013 р. – 11 млн.дол.).

Основні країни-імпортери (український експорт):

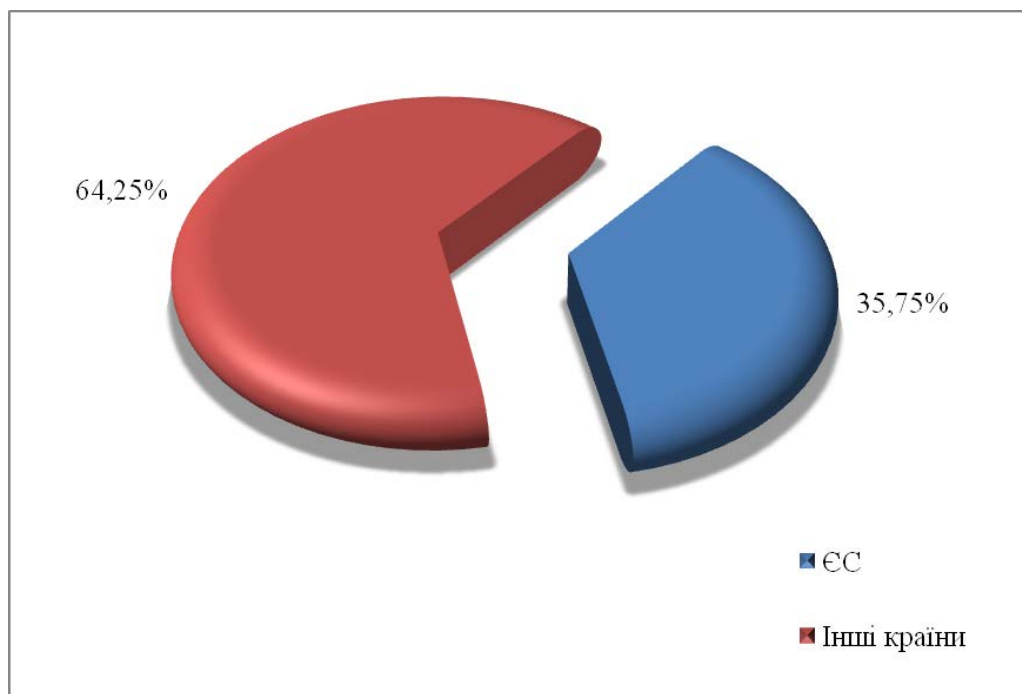
Польща (13,6%), Італія (12,7%), Німеччина (10,2%), Угорщина (7,7%), Нідерланди (6,8%), Великобританія (5,9%).

Основна країни-експортери (український імпорт):

Німеччина (24,3%), Польща (13,4%), Італія (6,5%), Угорщина (6,4%), Франція (5,8%), Великобританія (5,7%).

Діаграма 1

Географічна структура зовнішньої торгівлі товарами та послугами України

ТОРГІВЛЯ ТОВАРАМИ^{3 4}

Питома вага торгівлі товарами між Україною та ЄС у 2014 році збільшилася на 3,7 в. п. та склалася у розмірі 35,1% від загального обсягу торгівлі товарами України. Водночас, обсяги торгівлі товарами у грошовому виразі скоротилися на 12,2 відсотки (або на **5 275,90 млн.дол.США**) та склалися в обсязі **38 064,50 млн.дол.США** (табл. 2, діагр. 2).

Питома вага експорту товарів до країн ЄС за згаданий період збільшилася на 4,9 в. п. та склалася в розмірі 31,5% від загального обсягу експорту товарів України. При цьому, на фоні загального падіння обсягів експорту товарів України до країн світу на 13,5 відсотки (або **8 392,40 млн.дол.США**) обсяги експорту до ЄС збільшилися на 2,6 відсотки (або на **431,2 млн.дол.США**) та склалися в обсязі **17 004,7 млн.дол.США**.

Питома вага імпорту товарів з країн ЄС за згаданий період збільшилася на 3,4 в. п. та склалася в розмірі 38,7% від загального обсягу імпорту товарів в Україну. Водночас, обсяги імпорту товарів у грошовому виразі скоротилися на 21,3 відсотки (або на **5 707,10 млн.дол.США**) та склалися в обсязі **21 059,80 млн.дол.США**.

У двосторонній торгівлі товарами між Україною та ЄС у 2014 році сальдо склалося **негативним** у розмірі **4 055,1 млн.дол.США**. Водночас, у порівнянні з аналогічним періодом 2013 року воно скоротилося на **6 138,3 млн.дол.США**.

³ Зовнішня торгівля товарами враховує вартість давальницької сировини і готової продукції з неї, в яку включена вартість послуг по переробці.

⁴ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м.Севастополя.

**Зовнішня торгівля товарами України з країнами світу,
в тому числі з Європейським Союзом**
(згідно з даними Держстату)

	2013 рік	2014 рік	2014/2013	
			млн. дол.	%
ЗТО всього по Україні	138 140,5	108 295,3	-29 845,2	78,4
у т.ч. ЗТО з ЄС	43 340,4	38 064,5	-5 275,9	87,8
<i>Питома вага у загальному обсязі</i>	<i>31,4%</i>	<i>35,1%</i>		
Експорт всього з України	62 305,9	53 913,5	-8 392,4	86,5
у т.ч. експорт до ЄС	16 573,5	17 004,7	431,2	102,6
<i>Питома вага у загальному обсязі</i>	<i>26,6%</i>	<i>31,5%</i>		
Імпорт всього до України	75 834,6	54 381,8	-21 452,8	71,7
у т.ч. імпорт з ЄС	26 766,9	21 059,8	-5 707,1	78,7
<i>Питома вага у загальному обсязі</i>	<i>35,3%</i>	<i>38,7%</i>		
Сальдо всього по Україні	-13 528,7	-468,2	13 060,5	
у т.ч. з ЄС	-10 193,4	-4 055,1	6 138,3	

Основні торговельні партнери України за зазначений період:

Німеччина (18,3%), Польща (15,0%), Італія (10,4%), Угорщина (7,8%), Нідерланди (4,9%), Франція (4,7%), Іспанія (4,7%).

Основна країни-імпортери (український експорт):

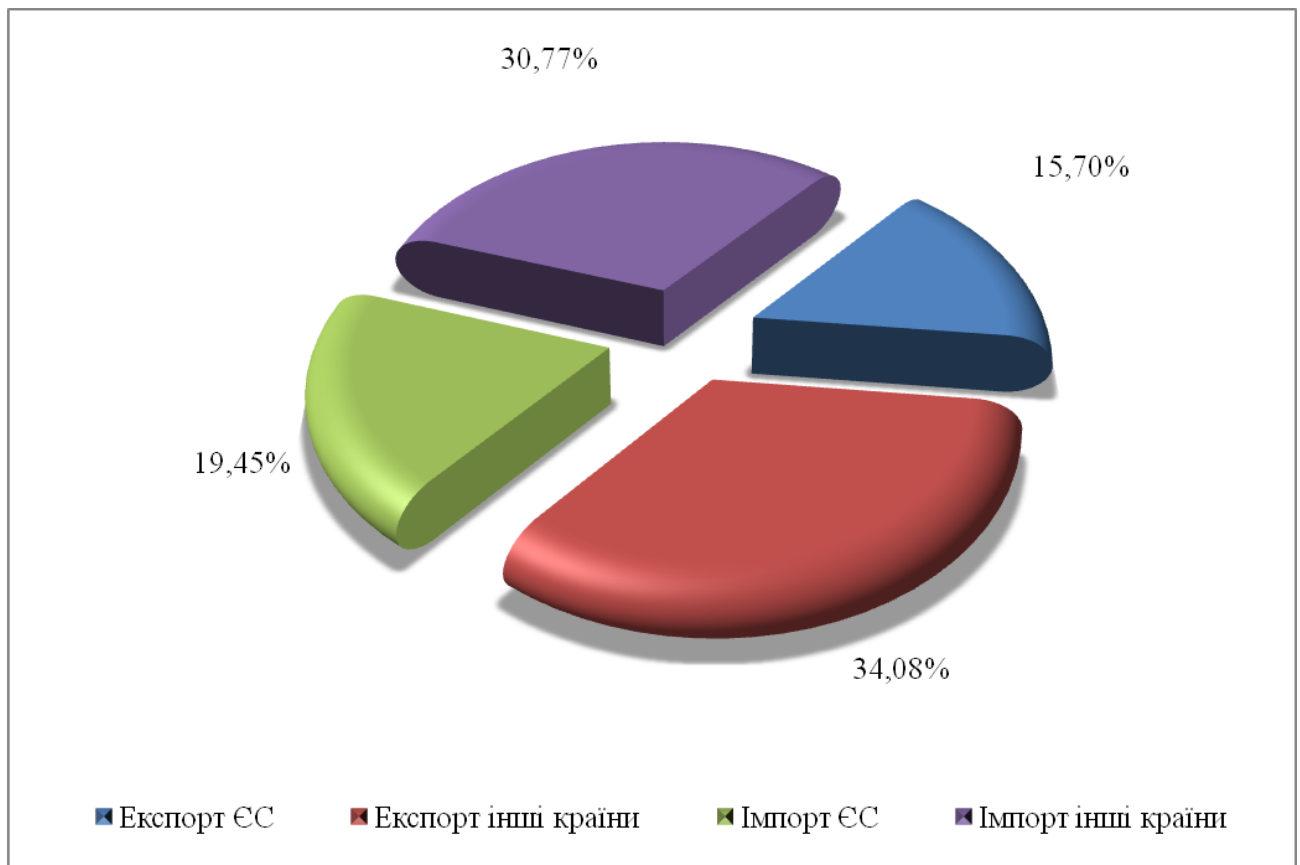
Польща (15,6%), Італія (14,5%), Німеччина (9,4%), Угорщина (8,9%), Іспанія (6,9%), Нідерланди (6,5%).

Основна країни-експортери (український імпорт):

Німеччина (25,2%), Польща (14,6%), Італія (7,2%), Угорщина (7,0%), Франція (6,0%).

Діаграма 2

Структура зовнішньої торгівлі товарами України

Основні товарні групи українського експорту до країн ЄС
(2013 – 2014 роки)

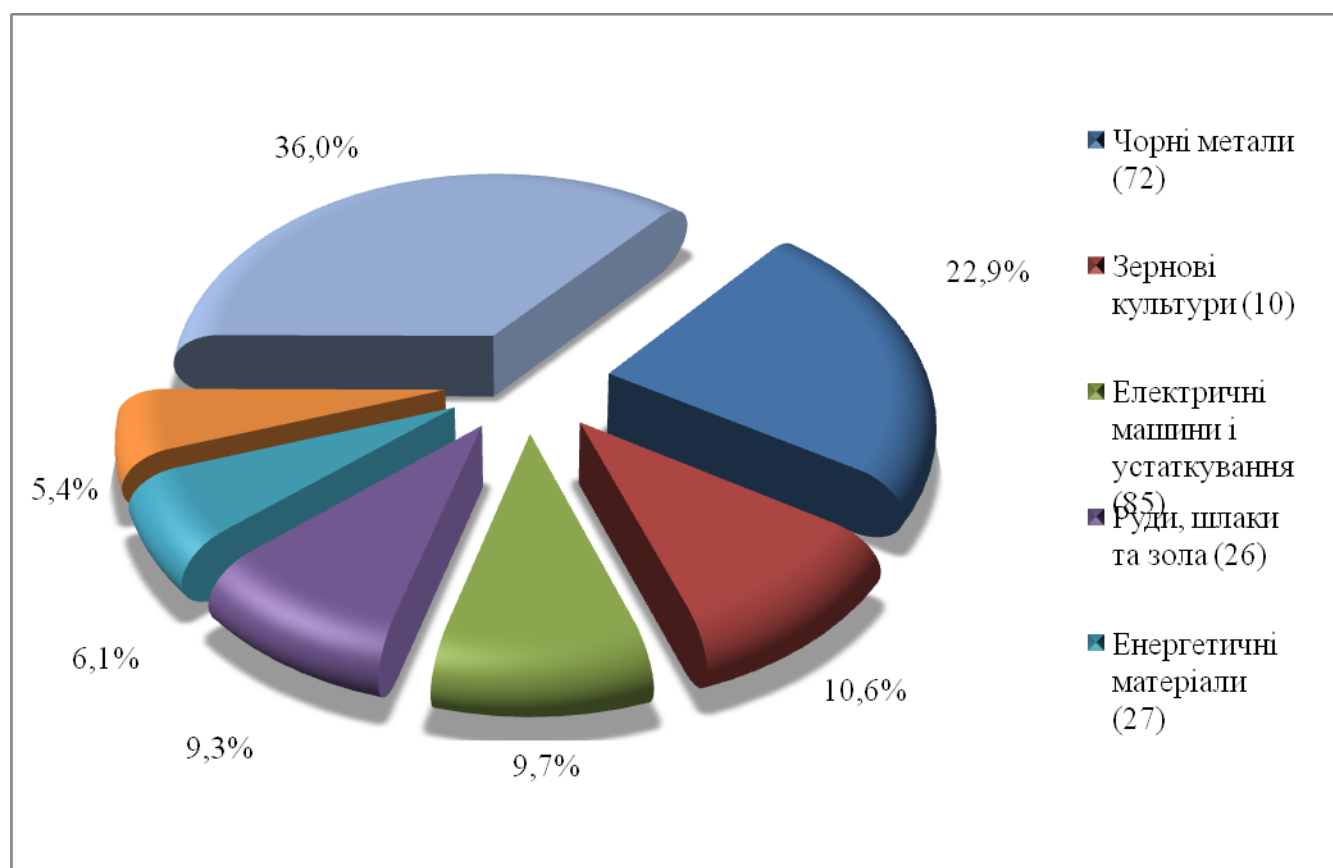
Таблиця 3

Назва (товарна група УКТЗЕД)	Обсяги експорту (млн.дол.США)		2014/ 2013,%	частка у торгівлі з ЄС,%	
	2013 рік	2014 рік		2013 рік	2014 рік
Чорні метали (72)	4 061,0	3 891,4	95,8	24,5	22,9
Зернові культури (10)	1 719,3	1 805,4	105,0	10,4	10,6
Електричні машини і устаткування (85)	1 492,2	1 649,7	110,6	9,0	9,7
Руди, шлаки та зола (26)	1 714,9	1 582,1	92,3	10,3	9,3
Енергетичні матеріали (27)	1 047,3	1 030,4	98,4	6,3	6,1
Насіння і плоди олійних рослин (12)	1 247,6	919,0	73,7	7,5	5,4

Питома вага зазначених товарів у загальному обсязі експорту України до держав-членів ЄС за звітний період склала 64,0% або 10 878,0 млн.дол.США.

Діаграма 3

Структура експорту товарів до країн ЄС

Основні товарні групи українського імпорту з країн ЄС
(2013 – 2014 роки)

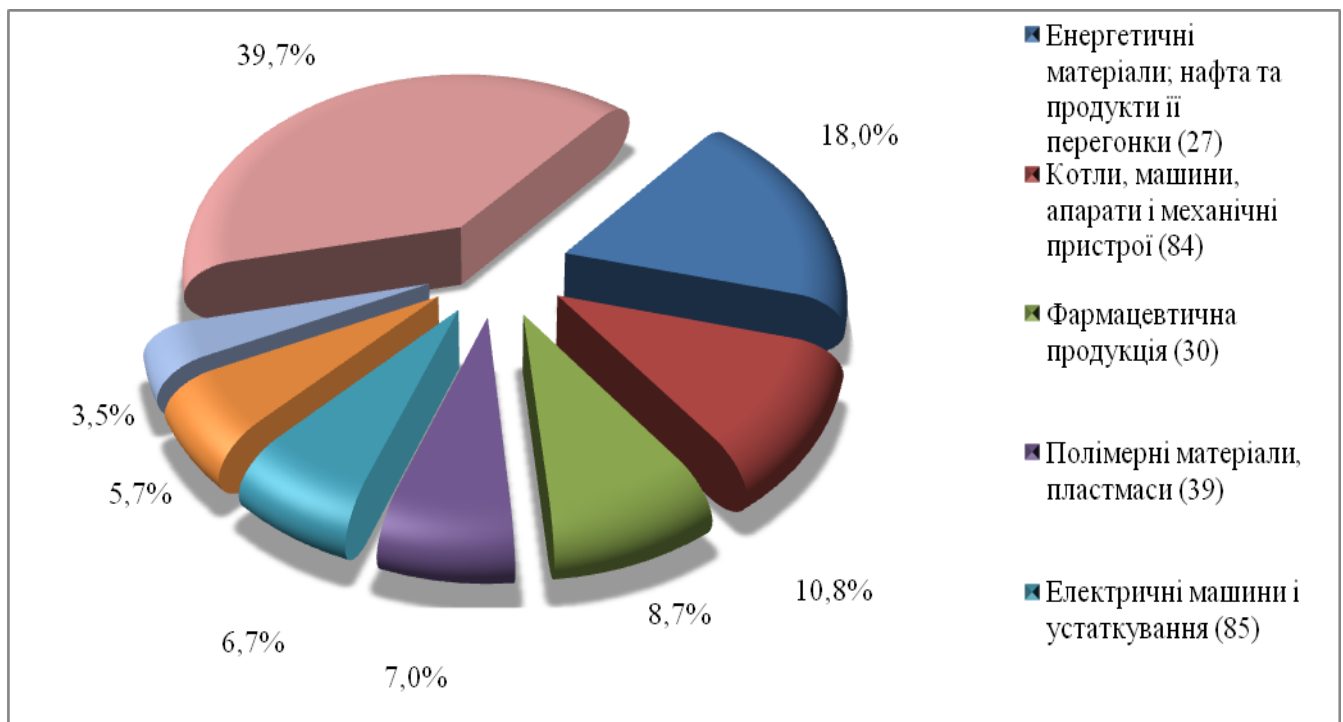
Таблиця 4

Назва (товарна група УКТЗЕД)	Обсяги імпорту (млн.дол.США)		2014/ 2013,%	частка у торгівлі з ЄС,%	
	2013 рік	2014 рік		2013 рік	2014 рік
Енергетичні матеріали; нафта та продукти її перегонки (27)	3 012,5	3 790,1	125,8	11,3	18,0
Котли, машини, апарати і механічні пристрої (84)	3350,7	2 277,4	68,0	12,5	10,8
Фармацевтична продукція (30)	2315,5	1 826,2	78,9	8,7	8,7
Полімерні матеріали, пластмаси (39)	1 777,2	1 468,1	82,6	6,6	7,0
Електричні машини і устаткування (85)	1 766,4	1 403,2	79,4	6,6	6,7
Наземні транспортні засоби, крім залізничних (87)	2 754,2	1 198,8	43,5	10,3	5,7
Папір та картон (48)	1 138,3	743,9	65,4	4,3	3,5

Питома вага зазначених товарів у загальному обсязі імпорту з держав-членів ЄС за звітний період склала 60,4% або 12 707,7 млн.дол.США.

Діаграма 4

Структура імпорту товарів з країн ЄС

ТОРГІВЛЯ ПОСЛУГАМИ^{5 6}

Питома вага торгівлі послугами між Україною та ЄС у 2014 році збільшилася на 1,7 в. п. та склалася у розмірі 40,3% від загального обсягу торгівлі послугами України. Водночас, обсяги торгівлі послугами у грошовому виразі скоротилися на 18,7 відсотки (або на **1 573,00 млн.дол.США**) та склалися в обсязі **6 834,7 млн.дол.США** (табл. 5, діагр. 5).

Питома вага експорту послуг до країн ЄС за згаданий період збільшилася на 5,0 в. п. та склалася в розмірі 34,5% від загального обсягу експорту послуг України. Обсяги експорту послуг у грошовому виразі скоротилися на 7,3 відсотки (або на **306,7 млн.дол.США**) та склалися в обсязі **3 889,00 млн.дол.США**

Питома вага імпорту послуг з країн ЄС за згаданий період скоротилася на 4,1 в. п. та склалася в розмірі 51,9% від загального обсягу імпорту послуг в Україну. В свою чергу, обсяги імпорту послуг у грошовому виразі скоротилися на 30,1 відсотки (або на **1 266,20 млн.дол.США**) та склалися в обсязі **2 945,80 млн.дол.США**.

У двосторонній торгівлі між Україною та ЄС склалося *позитивне сальдо*, яке збільшилось у порівнянні з аналогічним періодом минулого року на **959,5 млн. дол. США** та у 2014 році склалося у розмірі **943,2 млн.дол.США**.

Таблиця 5

**Зовнішня торгівля послугами України з країнами світу,
в тому числі з Європейським Союзом**
(згідно з даними Держстату)

	2013 рік	2014 рік	2014/2013	
			млн. дол.	%
ЗТО всього по Україні	21 756,3	16 949,4	-4 806,9	77,9
<i>у т.ч. ЗТО з ЄС</i>	8 407,7	6 834,7	-1 573,0	81,3
<i>Питома вага у загальному обсязі</i>	38,6%	40,3%		
Експорт всього з України	14 233,2	11 273,3	-2 959,9	79,2
<i>у т.ч. експорт до ЄС</i>	4 195,7	3 889,0	-306,7	92,7
<i>Питома вага у загальному обсязі</i>	29,5%	34,5%		
Імпорт всього до України	7 523,0	5 676,1	-1 846,9	75,4
<i>у т.ч. імпорт з ЄС</i>	4 212,0	2 945,8	-1 266,2	69,9
<i>Питома вага у загальному обсязі</i>	56,0%	51,9%		
Сальдо всього по Україні	+6 710,2	+5 597,2	-1 113,0	
<i>у т.ч. з ЄС</i>	-16,3	+943,2	959,5	

Основні торговельні партнери України за зазначений період:

Великобританія (19,4%), Німеччина (16,5%), Кіпр (13,8%), Нідерланди (6,0), Австрія (5,2%), Польща (5,0%).

Основна країни-імпортери (український експорт):

Німеччина (16,5%), Великобританія (16,5%), Кіпр (11,6%), Нідерланди (7,3), Польща (5,1%), Австрія (5,1%).

Основна країни-експортери (український імпорт):

Великобританія (23,3%), Кіпр (16,6%), Німеччина (16,4%), Австрія (5,4%), Польща (4,9%), Нідерланди (4,3%).

⁵ З 2013 р. запроваджена нова методологія та система обліку у статистиці зовнішньої торгівлі послугами, яка враховує послуги з переробки давальницької сировини для реалізації за кордоном

⁶ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м.Севастополя.

Структура зовнішньої торгівлі послугами України

Надходження прямих іноземних інвестицій в Україну з країн - членів ЄС⁷

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій (далі – ПІІ), внесених в Україну на 31.12.2014, склав 45 916,0 млн.дол.США. При цьому, обсяг ПІІ з країн-членів Європейського Союзу склав 35 575,4 млн.дол.США, що становить 77,5% від загального обсягу прямих іноземних інвестицій, здійснених країнами світу в українську економіку.

Відтік прямих іноземних інвестицій, здійснених країнами світу з української економіки за період з 01.10.2014 по 31.12.2014 становить 11 140,4 млн.дол.США, в т.ч. з країн-членів Європейського Союзу – 8 336,1 млн.дол.США.

Основні країни-інвестори:

Кіпр – 13 710,6 млн.дол.США, (29,9% від загального обсягу ПІІ в економіку України або 38,5% від обсягу інвестицій з країн ЄС);

Німеччина – 5 720,5 млн.дол.США (12,5% та 16,1% відповідно);

Нідерланди – 5 111,5 млн.дол.США (11,1% та 14,4% відповідно);

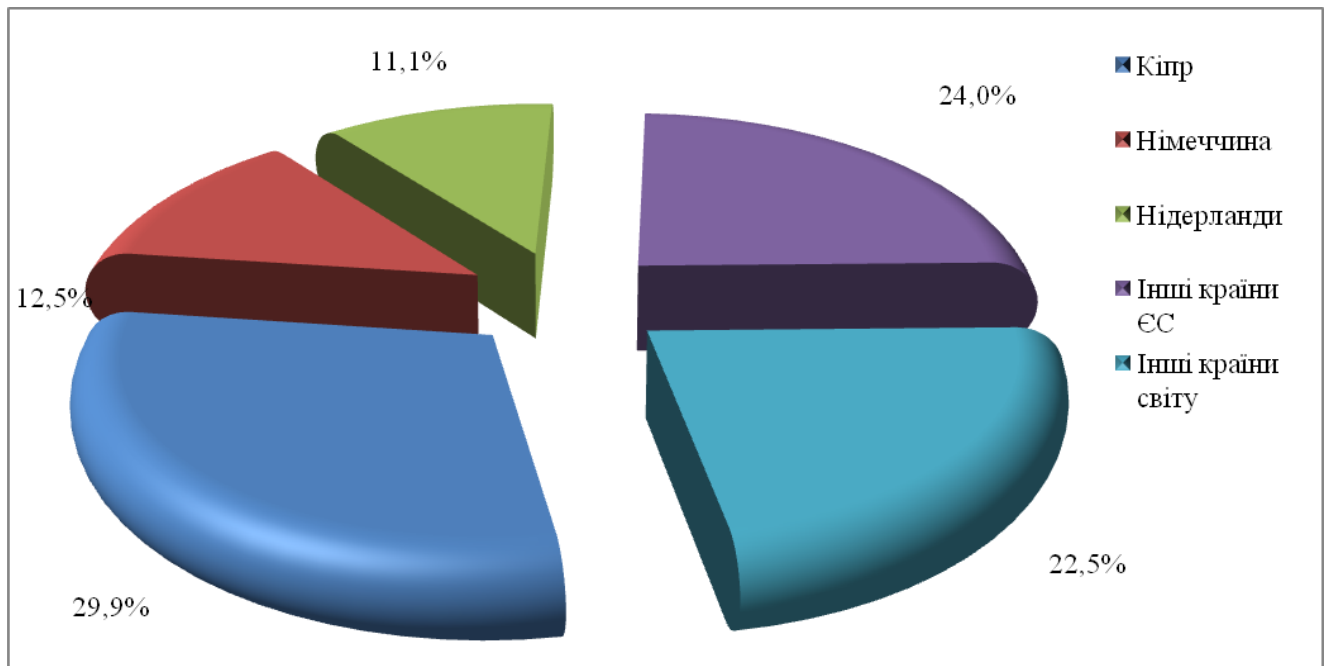
Австрія – 2 526,4 млн.дол.США (5,5% та 7,1% відповідно).

Кіпр, Німеччина, Нідерланди та Австрія є не лише найбільшими інвесторами серед країн ЄС, але входять і до десяти країн світу, що здійснюють найбільші за обсягами інвестиції в Україну, відповідно займають *перше, друге, третє та п'яте* місця.

Найбільший приріст прямих іноземних інвестицій в економіку України із країн ЄС за період з 01.10.2014 по 31.12.2014 року становить: 59,7 млн.дол.США з Естонії, 37,2 млн.дол.США з Бельгії та 29,3 млн.дол.США з Чеської Республіки.

Діаграма 6

Структура надходжень прямих іноземних інвестицій в Україну

⁷ у зв'язку з тим, що, за даними Держстату, прямі іноземні інвестиції в Україну з країн-членів ЄС надійшли не більше, ніж від 2 суб'єктів підприємництва, інформація щодо їх обсягу за видами економічної діяльності є конфіденційною згідно із законом України "Про державну статистику".

Надходження прямих інвестицій з України до країн-членів ЄС⁸

Загальний обсяг прямих інвестицій з України станом на 31.12.2014 становить 6 352,2 млн.дол.США, в т.ч. до країн-членів Європейського Союзу 5 995,7 млн.дол.США, що складає 94,4% від загального обсягу українських інвестицій, залучених до країн світу.

Основні країни-інвестування:

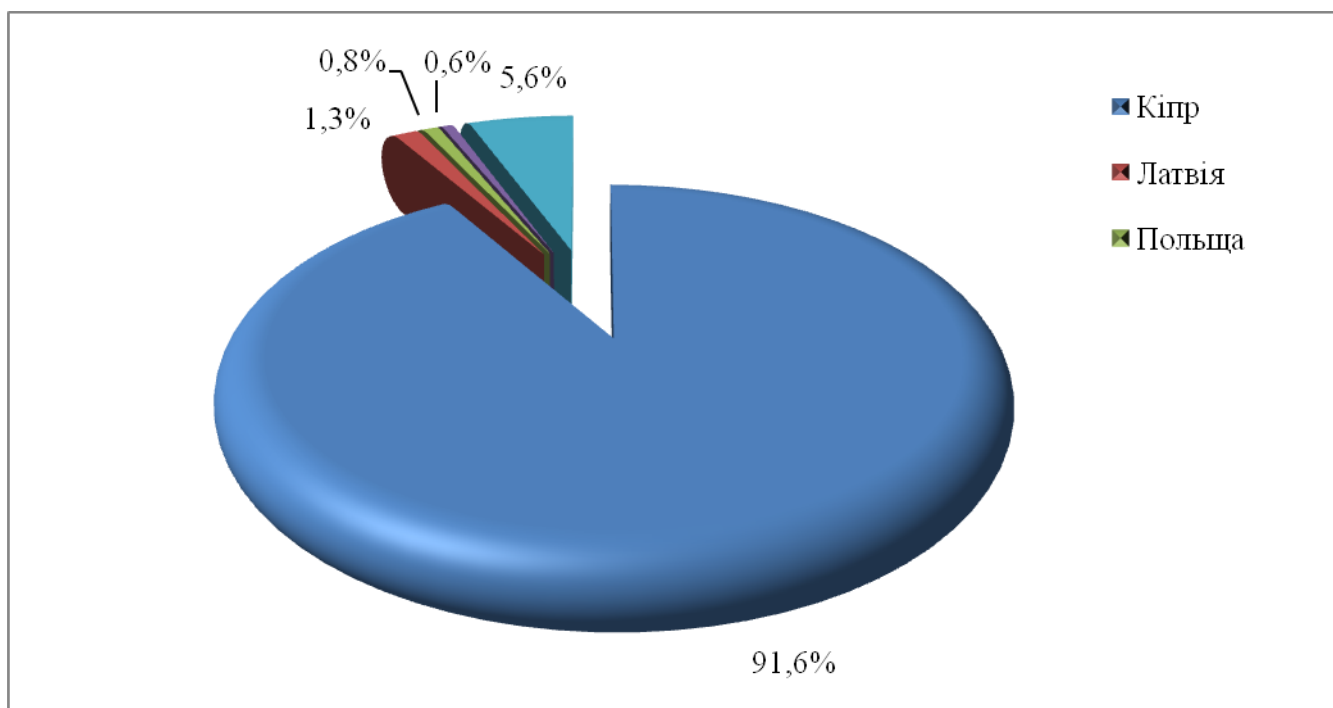
Кіпр – 5 819,0 млн.дол.США (91,6% від загального обсягу українських інвестицій або 97,1% від обсягу українських інвестицій до країн ЄС);

Латвія – 85,0 млн.дол.США (1,3% або 1,4% відповідно);

Польща – 52,6 млн.дол.США (0,8% та 0,9% відповідно).

Діаграма 7

Структура надходжень прямих іноземних інвестицій з України

⁸ у зв'язку з тим, що, за даними Держкомстату, прямі інвестиції з України до деяких країн надійшли не більше, ніж від 2 суб'єктів підприємництва, інформація щодо їх обсягу за видами економічної діяльності є конфіденційною згідно із законом України "Про державну статистику".